

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

5. Omnem felicitatem hominis in amore divino sitam esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

mensis, sed annos integros resistere experiamur.

12. Ah! Deus meus quis ad tantam
Et B. Jaco- cordis nostri duritiem non ingemiscat? habemus amorem, quem
poni.] rebus vilissimis impertimus, & ad bonitatis exiguae in illis perlucen- tem scintillam muscarum instar circumvolitantes, alas comburimus, & pro illo, qui illas condidit, qui totus Bonitas est, totus Amor, nullo dilectionis sensu commovemur. Merito hic cum B. Jaco- pono nobis flendum, & uberrimis lachrymis torpor iste & segnities deploranda. Detinebatur ille in carcere Romae, quem cum amici suspiria continenter trahentem, & lachrymis perfusum reperirent & tanti doloris causam inquirerent: *Quia, inquit. Amor non amatur.* Verè Deus Opt. Max. fons & centrum Amoris, non amatur, quippe qui in cordis nostri arce expugnanda, rebus creatis, quae Bonitatis ipsius umbra sunt, & rudes picturae, non sine perfidia nostrae insigni notà cedere cogitur. O facinus lamentabile!

13. Averte à nobis Deus optime,
Conclusio hanc rerum visibilium fallaciam,
redaman- hoc cordis humani velum, has pal-
dum esse pabiles tenebras discute: fac ut
Deum. res ipsae creatae nos accedentes fa-
stidiosè repellant, acquisitae con-
tinuò deserant, possessae spinarum aculeis torqueant, persequentes fugiant, fallant innitentes,

& beneficiorum oblivionem pro gratiâ rependant, ut animus tandem ab earum fucò, fascinoque liber tibi debitum amoris, quantà par est fide ac integritate, persolvat; debitum, inquam, amoris, qui tot titulis tibi totus rependi debet; quemque ab homine tibi obæratissimo amantissimâ importunitate tam misericorditer exigis: atque hoc erit donorum tuorum complementum. Hoc verè sit inter vitæ occupatissimæ negotia negotiorum maximum, ut toti in caelestis amoris commercio collemus mutuas operas; & unusquisque sibi à sancto Augustino dictum putet: *Rape ad eum animas, L. 4. Con- quas potes, & dic eis: Hunc amemus, sess. 12. hunc amemus:* idque & verbis agamus & precibus, & supplicatione ad Deum converfi nobis & aliis hunc amoris thesaurum impetremus; quia, ut suo sensu didicit, & deinde inexpertos monuit idem Sanctus: *Quaquaaversum se vertit anima, ad dolores figitur, praterquam in te Deus.* L. 4. c. 10.

C A P. V.

*Omniem felicitatem hominis
in amore divino sitam esse.*

Neminem de veritate hujus
dicti ambigere posse arbi-
tror, qui ad S. Augustini, imò Ve-
ritatis
I. Felicitas
in amore
confistit,

In Psalm.
121. in
Prooemio.

ritatis ipsius testimonium appellare voluerit. Bonorum, inquit ille, *summa nobis Deus est, Deus est nobis summum bonum; nec infra manendum est, nec ultra quaerendum; alterum est frivolum, alterum nullum.* Controversia est inter Theologos, in quâ de animi facultatibus sive potentiis sita sit præcipua felicitatis nostræ ratio in altera vita: sed quidquid sit de ævi illius infiniti perennaturâ beatitudine, in confesso est, quamdiu vitalem hujus mundi aërem trahimus & expiramus, primas, & præcipuas in possidenda beatitudine amori partes esse concedendas, qui nos divinos, & Deos quodammodo in hujus vitæ peregrinatione efficiunt. *Talis est, ait idem Doctor, quisque, qualis ejus dilectio: terram diligis? terra es: Deum diligis? quid dicitis? Deus es. Ego dixi, inquit, Djesus.* Idem usavenit in amore, quod in connubiis: si puella è jure suo ad Regium conjugium provehatur, Regina est; si verò jungatur infimæ sortis homini, in suæ vilitatis fordibus delitescit. Pari ratione Voluntas hominis Deo per amorem copulata, nescio quem divinitatis gradum ascendit: sed rebus creatis adhærescens, de stirpis suæ nobilitate deturbatur, earumque luto coinquinata vilescit. An non illum inter homines meritò beatum dixeris, qui virtutum suarum pulchritudine intuentium

2.
& bonitas
morum.
Homil. 2. in
1. Joannis.

oculos præstringit, cæterosque qui eo familiarius utuntur, actionum suarum suavissimo odore demulcet: mores & amores, ut nominum gaudent similitudine, ita parum naturis discrepant: *Non faciunt enim bonos, vel malos mores, nisi boni vel mali amores,* ait Augustinus, ad Macedonianum scribens.

Mirum in modum huic veritati robur adjicit Pauli Apostoli auctoritas; qui de donis gratuitis, & virtutum heroicis actionibus discurrens, ita charitatem in sublimi dignitatis gradu collocat, ut nihil cæterarum virtutum opera ad veræ felicitatis consecutionem facere videantur, si charitas desit. Da mihi hominem, qui dono linguarum pollens, & Angelicâ eloquentiâ præditus audientium animos flectat quò velit, eos ad perfectionis culmen evehat, imò mundum ipsum universum ad virtutem capeffendam inducat: O hominem, dices, beatum! sed væ illi, si amore divino vacuus est, cymbalum est tinniens, & crepitaculum aliis, non sibi proficuum, quod morte contractum æternis ignibus dabitur pabulum, infeliciori multo sorte, quàm æs aliquod campanum, quod contusum & fornaci redditum antiquam formam potest recipere; cum ille alter cælestis eloquentiæ præco charitate destitutus æternū patiat incendium nullâ rerū expectatione meliorum.

Epist.

3.
Sine amore
nulla
virtus.

Da

4.
Nullius
pretij
scientia,

Da mihi praterèa hominem, qui sublimi rerum cælestium cognitione imbutus, adinstar aquilæ pennis contemplationis evectus arcana divinitatis penetrarit; an non huic tantam felicitatem invideres æmulatione sanctâ & Christianâ? sed cave; hæc nulla sunt sine Charitate, cujus minima portio omnibus istis præponderat. Quàm appositè S. Egidius S. Francisci assecla cum viro eminentis scientiæ differens, dixit: Quid profunt protenta agrorum spatia, si defectu culturæ nullum fructum afferant? Hac etiam cogitatione collustratus Cardinalis Peronius supremæ ægritudinis tempore, lachrymas dedit atque suspiria, dicens: Hominem literis addictum penitentiâ duci tam temporis, quod excolendo intellectu, quàm voluntate plus studij, operæque contulerit: quod si Deus sibi vitam prorogaret, aliam se agendi rationem initurum.

5.
nec mira-
cula.

Sed en quod longè impensius demirere: da mihi hominem Thaumaturgum, qui cum Josue solem sistat, cum Gregorio Montes loco moveat, cum Bernardo miraculorum multitudine non Europam tantum, ut ille, sed mundum impleat: si divini amoris flammis careat, nullius est, & miseriarum potiùs, quàm felicitatis prodigium. Sed quæ fieri potest, inquires, ut tantus rerum mirabi-

lium parrator, & divinæ Majestatis ac virtutis velut instrumentum, Amore Dei sit destitutus? Id ita se habere de fide tibi credendum, nisi divinis oraculis fidem derogare volueris. Audi Christum in Evangelio declamantem: *Multi dicent Math. 7. mihi in illa die: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, & in nomine tuo demonia ejecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus: & tunc confitebor illis, quia nunquam novi vos. Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem.* Ubi rectè verba illa *multi*, & *multas* suo, ut solet, perspicaci judicio ponderat S. Augustinus: quod non ad singularem hominem ista pertineant, sed multos apprehensura sit illa calamitas; quos quidem Judex Christus non negat miracula multa, non dæmonis auxilio, sed in suo nomine perpetrasse; quia tamen ab eorum cordibus exulavit Charitas, sententiâ maledictionis velut fulmine in die judicij illos percussurum iri æternis damnandos incendiis.

O Amor divine, mortalium unica, ac suprema felicitas! quanto studio ab illis quærendus es, quanto amore, quantisque officiis colendus: cum actionibus humanis unus pretium des, & non tantum opera illa miranda, quæ protulimus, sine te nauci sint apud Deum; sed cæterarum etiam virtutum, & quidem principalium exercitatio,
si ab-

6.

si absis, omni pretio & loco careat. Effundat aliquis in pauperes fortunas omnes, rebus caducis nuntium remittat, claustro se includat, corpus pœnis oneret, & carnificis instar torqueat ac lace- ret; denique ignes patiatur & en- ses; si Amore Dei ista non facit, nulla sunt, nulliusque apud æter- num Numen mercedis.

7. *Tempe-
randa de-
sideria et-
iam bona.*

Sed dubitare fortè posset quis-
piam, an tam heroïca virtutum fa-
cinora edi possint ab homine sine
subsidio charitatis: sed huic dubi-
tationi facere satis unicâ ratione
videtur apud Cassianum Magnus
ille Paphnutius, Apostolum scilicet
S. Paulum nunquam illa dictu-
rum fuisse, nisi futurum in spiritu
prævidisset, ut aliqui similia face-
rent nullâ præditi charitate. Fran-
ciscus Sales vir in discernendis a-
nimorum motibus exercitatissi-
mus, dum Virginem nimio amoris
impetu ad claustrum anhelantem
sistere nititur; multos ait, sæcu-
lum deserere, qui se non deserant,
qui que in hac mundi fugâ pacis &
quietis desiderio, inquietè & præ-
posterè seruiunt: amor enim pro-
prius, quo impelluntur, turbulen-
tus est, violentus, & effrœnis.

8. *Col. 3. 7.*

Quid quod præclara Ecclesiæ
lumina Augustinus atque Hiero-
nymus, martyrij palmam non sem-
per ab Amore sancto procedere;
sed interdum velut furtivè ab ali-
quo gloriolæ appetitu infringi at-

que dehonestari asserunt: ac pri-
mò Augustinum audiamus. *Ecce,*
inquit, venit ad passionem, ecce ve-
nitur ad sanguinis effusionem, venit
& ad corporum incensionem, & ta-
men non prodest, quia charitas deest.
Hieronymus verò, ubi de insita
mortalibus vanæ gloriæ appeten-
tia, & quomodo eam in eleëm-
synæ distributione, castitate, præ-
dicationibus ad populum, labori-
bus quos pro Scripturarum inter-
pretatione, & animorum conver-
sione plurimi subeunt, sapius illa
irrepat, tandem hæc subjungit:
Dudum timeo dicere: sed dicendum est;
martyrium si ideo fiat, ut laudi & ad-
mirationi habeantur à fratribus, fru-
strâ sanguis effusus est. Videmus hîc
quid sentiant viri isti magni, ac
primus quidem martyrium sine
charitate, alter cum vanitate con-
sistere nõ posse arbitretur, quod à
veritate non alienû puto, ut ex ha-
jus temporis veterumque historiis
colligi potest. Philosophus qui-
dam nomine Peregrinus, cujus
meminit Tertullianus, ob insanam
gloriæ cupiditatem famosus in
paucis, ut quò animus Philoso-
phiæ præceptis imbutus, patien-
tiæ & fortitudinis posset evadere,
populo ostenderet, nomenque
suum transmitteret in posteros,
ludis Olympicis, ac celeberrimo
totius Græciæ concursu struem li-
gnorum ingentem erigi iussit,
quam ipse tædam ardentem manu

*Serm. 50.
de verbis
Domini.*

Ad Gal. 35

8.
*Probat
exemplo
Peregrini
Philoso-
phi.*

D venti-

ventilans ascendit, & concione ad populum habitâ de heroicis virtutibus, quas in suorum animis inferere potest Philosophia, suo jam exemplo manifestum fore edixit, ac tādâ struem incendit, breviq̄ue spatio temporis in cinerem redactus, spectatorum aliis id ludibrio, aliis miraculo habentibus; diversam etiam scriptoribus istius ævi sentiendi materiam præbuit. Irridet illum Lucianus, demiratur Aulus Gellius, miserentur Christiani, & amentia accusant, qui ambitionis ignem non potuerit extinguere, nisi alium accenderet, & flammâ pereunte consumptus, æternam poenitendi materiam in nunquam finem habituris incendiis reperiret.

9. Alio Juliano Villaverdij hæretici. Jungo alterum, quem magis fortassis mirabere, & miserabere.

Julianus Villaverdij inter Hæreticos sui temporis facilè antesignanus, atque è Gallia à suis in Hispaniam missus, ut suæ sectæ homines, qui latebant, in errorum pertinaciâ confirmaret, deprehensus, & ad Inquisitores fidei delatus, convectusq̄ue in carcerem est: rogarunt Judices Patrem Joannem Suares, virum è Societate Jesu, literis, sanctitate & concionandi præstantiâ celebrem, adiret hominem, videretq̄ue an rationibus posset eum ab erroribus abducere Ecclesiæq̄ue Romanæ reddere. Adit carcerem Pater, captivum-

que erecto atque alacri animo reperit, tantâ interdum perfusum lætitiâ, ut etiam fluerent ex oculis lachrymæ, præsertim cum non sine voluptatis sensu, de sacrâ Scripturâ sententias proferret in medium, qualis est illa: *Benedictus Deus, qui consolatur nos in tribulatione nostrâ.* Et illa: *S-Spiritus testimonium perhibet spiritui nostro, quòd simus filij Dei.* Mansit ille in errore suo obstinatissimus, damnatusq̄ue à Judicibus ad rogam, magnâ animi alacritate illum ascendit, & manantibus lachrymis oculisque in cælum erectis, quasi totus Amore divino colliquefecerit, non sine spectantium stupore vivus igne crematus est. Prudentiores, qui spectaculo interfuerunt, id demōnis artificio tulerunt acceptum, qui Deo permittente & fovere hominis pertinaciam, animumq̄ue falsâ dulcedine perfundere amorisque erga Deum naturalis sensu tenerrimo commovere potest: ut enim fidem sine charitate mortuam dicimus, ita charitatem sine fidei fundamento subsistere non posse certissimum est.

Teneamus ergo pro comperto, comprobatoq̄ue, hominis felicitatem in charitate sitam esse, dicamusq̄ue cum S. Bernardo: *Nec absque charitate quodlibet magnum bonum suscipitur, nec cum illa quodlibet exiguum respuitur.* Non suscipitur sine illa omnium fortunarum

10.
Charitas dat actionibus pretium.
Epist. 41.

expos-

expoliatio, neque quorumlibet
perpessio tormentorum, & hau-
sus aqua ejus impulsu porrectus
præmio sempiterno compensatur.
Ratio hujus rei ab infinita Dei ex-
cellentia petenda est, qui cum ex
una parte ob bonorum suorum
copiam nullius egeat, ex altera ve-
rò parte, ob ingentem sibi man-
suetudinem atque clementiam
mortalium pœnis non delectetur;
amorem nostrum unicum efflagi-
tat, tanquam spontaneum volun-
tatis sacrificium, cujus donatio
homini liberrima est, nec ad eam
alicui faciendam ullius violentia
adigi potest. Hinc est quòd sacræ
paginæ Deum semper in corda
nostra, ut amoris fontes & dispen-
satores, conjectos oculos habere
testantur; hinc Redemptor nos-
ter duos obolos vitula, ab amore
singulari donatos cæterorum lar-
gitionibus prætulit. Hinc si Deus
juberet me in levando de terrâ
stramine, eoque in terram iterum
conjiciendo toto vitæ decursu oc-
cupari, certusque essem nullum
aliud obsequium à me exigere, id-
que ego ingenti amore Deo ob-
sequendi, & divinæ Majestatis oc-
culos pascendi cupiditate conti-
nenter exequerer; majus isti ope-
ri pretium, majoremque apud
Deum gratiam conciliarem, quàm
si altissimæ contemplationis pen-
nâ ad cælorum suprema raperer.

21. Beata Virgo non semper gestabat

puerulum Jesum, ulnive fove-
bat; dabat aliquod tempus occu-
pationibus domesticis, verrebat
domunculam, culinæ obibat mu-
nia: sed inter ista Amoris divini
ardebat incendio, & quam nos o-
peribus istis immiscemus amoris
proprij scoriâ, illam ipsa in cha-
ritatis ardentissimæ fornace deco-
quebat. S. Josephum cum matre
pueroque in Ægyptum profu-
gum, ut familiolam aleret, sæpius
Ægyptiis elocare operâ, & in ali-
cujus idololatæ domo dies totos
laborare coactum fuisse mihi per-
suadeo. Privabat se tum præsentia
aspectuque amantissimi Jesu, non
amoris intimi sensu, quo laborem
suum condiebat, & operi de se
contemptibili pretium dabat. Par-
ticulæ venerabilis Sacramenti, æ-
quæ ac majori hostiæ veneratio-
nem deferimus; quia in ista & hac
Christum æquæ præsentem agno-
scimus. Idem esto de operibus
nostris judicium: sint aliqua ex
iis hominum æstimatione præcla-
ra, sint alia vilia & abjecta, æqua-
lis utraque apud Deum valoris
erunt, si ab æquæ intenso amore
profluant. Animus noster in mi-
nima corporis parte totus est; ita
obviis quibuscumque actionibus,
etiam contemptibilibus voluntas
integrum amorem suum applicare
potest: quod à matre suâ fieri so-
litum scripsit Nazianzenus. Rem
domesticam ita tractasse ait, ac si

Exempli
B. Virg. &
S. Josephi,

12.

& matris.
S. Gregorij
Naz. orat.

D 2 picta 19.

pietatem colere nesciret; Deo vero ac divinis rebus ita se addixisse, ac si à rerum domesticarum procuratione plurimum abesset: nec commississe, ut alterum ab altero impediretur, sed potius mutuis subsidiis fulcirent sese atque confirmarent: Etsi enim exteriùs in varia munia velut divinis studiis incumberet, divino tamen amoris cor integrum servabat, cujus auspiciis militans à mane ad vesperam ab ejus signis non discedebat. Speculum in partes si comminuis, in variis fragmentis rerum oppositarum imagines æquè tibi reddet, ac si integrum permansisset; ita per operum multipliciter non dividebatur aut dissipabatur ejus animus, sed unus semper per amorem cum Deo existens, actiones omnes divino quodam colore & succo imbuebat. Si sacris conventibus intererat, silentium servabat unicè: venerandæ mensæ terga nunquam obvertebat, nec in divinum pavimento exspuebat unquam; nullo ob rerum fugientium jacturam dolore tangebatur, nec ex ejus ore luctuosa vox prius, quàm gratiarum actio erumpebat. Animi enim Deum amantis & ab illo redamati officium esse censebat, *τοῦ θεοῦ ἀποκρίσειν ἀνθρώπων ἐπικλήσειν*, divinis rebus humana cuncta submittere: ecce mulierem ab amoris sancti magnitudine & constantia

felicissimam, imò & maximam & pulchritudinis eximia. *Quantitas Serm. 27. enim anime,* ait S. Bernardus, *æstimetur de mensurâ charitatis, quam habet, ut quæ multum habet charitatis, magna sit; quæ parum, parva; quæ nihil, nihil.* Pulchritudinis etiam æstimatio à charitate petenda. *Quantum in te crescit amor,* dicit Augustinus, *tantum in te crescat pulchritudo; quia ipsa charitas est anima pulchritudo.*

Tract. 9. in Epist. S. Iohannis.

Sed quia ad felicitatis statum hoc etiam requiritur, ut hostibus vel careas, vel si ab illis oppugneris, superior evadas: hoc etiam ab amore sancto consequeris, ut ab illis potius timearis, quàm illos timeas: & si aggredi ausint, palmas ex illis reportes, & semper laureatus incedas. *Quemadmodum,* ait S. Chrysostomus, *si homo igneus incidat in medias stipulas, aut si quis ignem gestans luctetur cum eo, qui importat sœnum.* Hinc S. Augustinus suum Idithum, quo nobis hominem amore divino faucium repræsentat, quasi jam in felicitatis sinu conquiesceret, canentem inducit: *Bene est: ultra nihil volo, omnes hinc amo, neminem hinc timeo.*

I3. Charitas hostes hominis vincit.

Hom. 4. in 2. c. Act. Apost.

Et verò, quid Amanti Deum ad consummatam hujus vitæ felicitatem deesse potest, cum Deum videat, possideat, omnis boni fontem & auctorem? Audiamus de hoc iterum Augustinum: *Quisquis habet charitatem, ut quid eum longè mitti-*

I4.

Psalm. 49.

mitti-

mittimus, ut videat Deum? conscientiam suam attendat, & ibi videt Deum. Vult eum fortè videre sedentem in calo? habeat charitatem, & in eo habitat sicut in calo.

Aspiremus ergo ad Amorem tantæ felicitatis parentem, & corde potiùs quàm voce ingemimus vota his verficulis memoria causa conclusa.

15.
Eftus incenfe charitatis.

Animus meus te, mi Deus, solùm

aspicit,

Solumq; te suspirioſus respicit,

Et quidquid infra, quidquid extra

deſpicit,

Tu ſolus illum ter beatè reſpicis,

Boniq; compotem affluenter efficis,

Suprag; ſpem, ſuprag; vota perficis;

Quia ſolus intima, intime, intimus

afficis.

Si querit aliud, continenter deſicit;

Si querit unum Te, evidentè proſcit:

Amoris illi viſcus alieni officit,

Dum fraudulenter mentis alas in-

ſicit:

Mibi ergo amorem datum, & tum

ſufficit.

CAPUT VI.

Neminem ob ſtatus impedimenta ab amando Deo excludi.

I. Ab amore Non puto hinc audiendos nonnullos, qui ob ſui ſtatus oc-

cupationes à divini Amoris exercitatione excuſari ſe poſſe arbitrantur. Primò libero arbitrio pollet quilibet, & voluntatis ſuæ, ac amoris dominus eſt, & cui vult illum donat, nec cujuſquam precibus, imperio, violentiâ ab hac donandi libertate deturbari poteſt. Deinde diverſitatem ſtatuum & officiorum ad conſervationem ſocietatis humanæ & Reip. bonum, Deo auctore, & promotore, à viris Sapientibus inductam arbitrator. Quis verò eſt tam hebes, ut exiſtimet aliquid, quod rei tam ſanctæ, amoris ſcilicet divino exercendo impedimentũ adferat, à ſuprema Mente proſectum eſſe? Non eſt officij aut ſtatus defectus, ſed voluntatis, quæ timore aut amore ſui ſeducta, & honorum, aut voluptatis, aut lucri abrepta illecebris, aliud quàm Deum Dei que amorem in occupationibus ſuis conſectatur. Quid impedit hominem, dum negotiorum æſtus fervet, quàm maxime velut Navarchum ad clavum ſedere, & curſum ſuum ad eum portum dirigere, quem illi præfixit Deus? Quis dubitat divinam Providentiam, in tam variâ tamque diſtinctâ officiorum inter homines diſtributione unicam ſuam gloriam ſpectaſſe? Mutua illa opificum inter ſe dependentia, quâ tu meâ operâ indiges, & ego viciffim tuâ, mirabili nexu Reip. membra inter ſeſe

Dei nemo impeditur.

D 3 deyin-